

ARTİ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
TƏHSİL İNSTİTUTU

Müəllimlərin
sertifikatlaşdırılması
müsabiqəsinin qiymətləndirmə
çərçivəsi

www.arti.edu.az

Mündəricat

Azərbaycan dili və ədəbiyyatı	2
İbtidai sinif	7
Начальные классы	9
Metodika və pedaqogika	11

Məzmun sahələri və sual sayı

Oxu	8
Yazı	3
Dil qaydaları	19
Ədəbiyyat və həyat həqiqətləri	20

Nö	Məzmun sahəsi	Mövzular
1.	Oxu	Mətn üzərində iş
2.	Yazı	Durğu işarələrinin işlənmə qaydası Plan tərtib edilməsi Əməli yazılar (ərizə, tərcümeyi-hal, akt, məktub və s.) Ədəbi dilin normalarının (nitq mədəniyyətinin) yoxlanılması Ədəbi dilin üslublarının yoxlanması
3.	Dil qaydaları	Fonetika <ul style="list-style-type: none">Saitlərin, samitlərin yazılışı və tələffüzüSözün hərf və səs tərkibiAhəng qanunuHecaVurğuFonetik təhlil Leksika <ul style="list-style-type: none">Sözün leksik və qrammatik mənasıSözün həqiqi və məcazi mənasıÇoxmənalı sözlərOmonimlərSinonimlərAntonimlərFrazeoloji birləşmələrTerminlərLeksik təhlil Söz yaradıcılığı <ul style="list-style-type: none">Kök və şəkilçiSözün quruluşca növləri (Bütün nitq hissələrini əhatə edir)Mürəkkəb sözlərin yaranma yolları və orfoqrafiyasıSözün başlanğıc formasıSözün tərkibinə görə təhlili Morfologiya Əsas nitq hissələri: <ul style="list-style-type: none">İsim. İsm quruluşca növləri. İsm qrammatik kateqoriyaları: hal, mənsubiyyət, şəxs (xəbərlik), kəmiyyət. Ümumi və xüsusi isimlər. Konkret və mücərrəd isimlər. İsm atributivləşməsi. İsm sintaktik vəzifələri.Sifət. Sifətin quruluşca növləri. Sifətin spesifik xüsusiyyətləri: əlamət və keyfiyyət bildirməsi. Sifətin müqayisə dərəcələri. Sifətin substantivləşməsi. Sifətin sintaktik vəzifələri.Say. Sayın quruluşca növləri. Sayın mənaca növləri. Sayın substantivləşməsi. Sayın orfoqrafiyası. Sayın sintaktik vəzifələri.

- **Əvəzlik.** Əvəzliyin quruluşca növləri. Əvəzliyin mənacə növləri. Əvəzliyin sintaktik vəzifələri.
- **Feil.** Hərəkətin obyektı və subyektı. Feilin quruluşca növləri. Təsdiq və inkar feillər. Təsirli və təsirsiz feillər. Feilin qrammatik məna növləri. Təsriflənən - şəxsə və kəmiyyətə görə dəyişməsi (feilin şəkilləri), təsriflənməyən feillər. Feilin sintaktik vəzifələri. İdi, imiş, isə hissəciklərinin sözlərə qoşulması. Feilin sintaktik vəzifəsi.
- **Zərf.** Zərfin quruluşca növləri. Zərfin mənacə növləri. Zərfin sintaktik vəzifələri.

Köməkçi nitq hissələri:

- **Qoşma.** Qoşmanın mənacə növləri. Qoşmanın orfoqrafiyası. Qoşmalarda yerinə görə durğu işarələrinin işlənməsi. Qoşmanın sintaktik vəzifələri.
- **Bağlayıcı.** Bağlayıcının quruluşca növləri. Bağlayıcının mənacə növləri. Bağlayıcılara aid durğu işarələrinin işlənməsi. Bağlayıcının cümlədə rolu.
- **Ədat.** Ədatın quruluşca növləri. Ədatın mənacə növləri. Ədatın orfoqrafiyası. Ədata aid durğu işarələrinin işlənməsi. Ədatın cümlədə rolu.
- **Modal sözlər.** Modal sözlərin quruluşca növləri. Modal sözlərin mənacə növləri. Modal sözlərə aid durğu işarələrinin işlənməsi. Modal sözlərin cümlədə rolu.
- **Nida.** Nidanın quruluşca növləri. Nidaların orfoqrafiyası. Nidanın cümlədə rolu.
- Yerinə görə nitq hissələrinin bir-biri ilə oxşarlığı
- Sözlün morfoloji təhlili

Sintaksis

- **Söz birləşmələri.** Söz birləşmələrinin növləri. İsmi birləşmələr (təyini söz birləşmələri, təyini söz birləşmələrinə daxil olmayan ismi birləşmələr). Mürəkkəb adlar. Feili birləşmələr.
- **Sintaktik əlaqələr.** Sintaktik əlaqələrin növləri: tabelilik əlaqəsi, tabelilik əlaqələri (uzlaşma, idarə, yanaşma). Tabelilik əlaqələrinin göstəriciləri.
- **Cümlə üzvləri.** Cümlənin baş üzvləri. Mübtədə. Mübtədanın spesifik xüsusiyyətləri. Mübtədanın ifadə vasitələri. Xəbər. Xəbərin spesifik xüsusiyyətləri. Xəbərin ifadə vasitələri.
- **Cümlənin ikincidərəcəli üzvləri.** Tamamlıq. Təyin. Zərflik. İkincidərəcəli üzvlərin spesifik xüsusiyyətləri. Cümlənin ikincidərəcəli üzvlərinin ifadə vasitələri.
- **Həmcins üzvlər.** Həmcins üzvlərdə ümumiləşdirici sözlər. Ümumiləşdirici sözlərə və həmcins üzvlərə aid durğu işarələrinin işlənməsi.
- Cümlədə söz sırası. Əlavələr. Xitab. Ara sözlər. Əlavələr, xitab, ara sözlərə aid durğu işarələrinin işlənməsi.
- **Cümlə.** Söz-cümlə. Məqsəd və intonasiyaya görə cümlənin növləri.
- Şəxsə görə sadə cümlənin növləri. (Müəyyən şəxslı cümlə. Qeyri-müəyyən şəxslı cümlə. Ümumi şəxslı cümlə. Şəxssiz cümlə. Adlıq cümlə)
- **Cümlənin quruluşca növləri.** Sadə cümlə. Mürəkkəb cümlə. Mürəkkəb cümlənin növləri: tabeli və tabeli mürəkkəb cümlə. Tabeli

		<p>mürəkkəb cümlədə budaq cümlənin növləri. Tabeli mürəkkəb cümlənin komponentlərinin əlaqələndirmə vasitələri.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vasitəsiz nitq. Vasitəsiz nitqdə durğu işarələri. Vasitəli nitq. • Sintaktik təhlil <p>Yazının növləri</p>
4.	Ədəbiyyat və həyat həqiqətləri	<p>Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı</p> <p>Əfzələddin Xaqani Şirvani. “Gənclərə nəsihət” əsəri</p> <p>“Kitabi-Dədə Qorqud” eposu. “Basatın Təpəgözü öldürdüyü boy”. “Qazan bəyin oğlu Uruz bəyin dustaq olduğu boy”. “Salur Qazanın evinin yağmalandığı boy”</p> <p>Nizami Gəncəvi. “Sultan Səncər və qarı” əsəri. “Yaralı bir uşağın dastanı” əsəri. “İskəndərnamə” poeması</p> <p>İmadəddin Nəsimi. “Sığmazam” qəzəli. “Ağrımaz” qəzəli</p> <p>Şah İsmayıl Xətayi. “Bahariyyə” (“Dəhnamə” poemasından) . “Dəhnamə” poeması</p> <p>Məhəmməd Füzuli. “Söz”, “Məni candan usandırdı...” qəzəli. “Leyli və Məcnun” poeması</p> <p>“Koroğlu” eposu. “Düratın itməyi” qolu. “Durna teli” qolu. “Koroğlu ilə Bolu bəy” qolu. “Həmzənin Qıratı qaçırması” qolu</p> <p>Molla Pənah Vaqif. “Hayıf ki, yoxdur” qoşması. “Pəri” qoşması</p> <p>Abbasqulu ağa Bakıxanov. “Hikmətin fəziləti” mənzum hekayəsi</p> <p>Qasım bəy Zakir. “Durnalar” qoşması. “Badi-səba, mənim dərdi-dilimi...” qoşması.</p> <p>Mirzə Fətəli Axundzadə. “Hekayəti-müsyö Jordan həkimi-nəbatat və Dərviş Məstəli şah caduküni-məşhur” komediyası. “Aldanmış kəvakib” povesti</p> <p>Aşıq Ələsgər. “Dağlar” rədifli qoşmalar</p> <p>Seyid Əzim Şirvani. “Qafqaz müsəlmanlarına xitab” şeiri. “Guş qıl...” müxəmməsi</p> <p>Nəcəf bəy Vəzirov. “Müsibəti-Fəxrəddin” faciəsi</p> <p>Süleyman Sani Axundov. “Nurəddin” hekayəsi</p> <p>Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. “Bomba” əsəri</p> <p>Məhəmməd Hadi. “Türkün nəğməsi” şeiri</p> <p>Cəlil Məmmədquluzadə. “Qurbanəli bəy” əsəri. “Anamın kitabı” tragikomediyası</p> <p>Mirzə Ələkbər Sabir. “Əkinçi” satirası. “Neylərdin, ilahi?!” satirası</p> <p>Hüseyn Cavid. “Ana” faciəsi. “İblis” faciəsi</p> <p>Əhməd Cavad. “Azərbaycan bayrağına” şeiri. “Səsli qız” poeması</p> <p>Cəfər Cabbarlı. “Ana” şeiri. “Oqtay Eloğlu” faciəsi</p> <p>Y. V. Çəmənəminli. “Zeybək qızı” hekayəsi</p> <p>Abdulla Şaiq. “Anabacı” hekayəsi</p> <p>Almas İldırım. “Əsir Azərbaycanım” şeiri</p> <p>Mikayıl Müşfiq. “Yağış yağarkən” şeiri. “Həyat sevgisi” şeiri</p> <p>Məhəmməd Hüseyin Şəhriyar. “Heydərbabaya salam” poeması. “Türkün dili” şeiri</p> <p>Süleyman Rüstəm. “Təbrizim” şeiri</p> <p>Mirmehdi Seyidzadə. “Əqrəb və Çanaqlı bağa” təmsili</p> <p>Cabir Novruz. “Mən bizim anaları Günəşlə tən tuturam” şeiri</p> <p>Mirzə İbrahimov. “Azad” hekayəsi. “Gələcək gün” romanı</p> <p>Hikmət Ziya. “Kərgədan və Qarışqa” təmsili</p> <p>Əliağa Kürçaylı. “Qaranquş” şeiri</p>

<p>Səməd Vurğun. “Azərbaycan” şeiri. “Ananın öyüdü” şeiri. “Vaqif” dramı</p> <p>Rəsul Rza. “Çinar ömrü” şeiri. “Qızılgül olmayaydı...” poeması</p> <p>Mir Cəlal. “Bahar” (“Bir gəncin manifesti” romanından parça). “Açıq kitab” romanı</p> <p>İsa Hüseynov. “Zəhər” hekayəsi</p> <p>Məmməd Araz. “Azərbaycan – dünyam mənim” şeiri. “Əsgər məktubu” şeiri</p> <p>Əli Kərim. “Qaytar ana borcunu” şeiri</p> <p>Anar. “Keçən ilin son gecəsi” pyesi</p> <p>Elçin. “Talvar” hekayəsi</p> <p>Sabir Əhmədli. “Dərs” hekayəsi</p> <p>İlyas Əfəndiyev. “Xurşidbanu Natəvan” dramı</p> <p>İsmayil Şıxlı. “Namərd gülləsi” hekayəsi. “Dəli Kür” romanı</p> <p>Xəlil Rza Ulutürk. “Qaytar mənim qüdrətimi, Azərbaycan!” şeiri</p> <p>Fikrət Qoca. “Şuşa” şeiri</p> <p>Qılman İlkin. “İntiqam” hekayəsi</p> <p>Bəxtiyar Vahabzadə. “İstiqlal” poeması. “Şəhidlər” poeması</p> <p>İvan Krilov. “Ağac” təmsili</p> <p>Ernest Heminquey. “Qoca və dəniz” povesti</p> <p>M. A. Ərsoy. “İstiqlal marşı” əsəri</p> <p>Çingiz Aytmatov. Manqurt (“Gün var əsrə bərabər” romanından). “Gün var əsrə bərabər” romanı</p> <p>Mövzulararası əlaqə</p> <p>Ədəbiyyat nəzəriyyəsi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nəzm və nəsr • Azərbaycan şeirində vəznlər • Yazılı ədəbiyyatda ədəbi növlər və janrlar • Bədii əsərdə həyat hadisələrini əksətdirmə üsulları • Bədii gülüş • Bədii əsərin quruluşu. Süjet və kompozisiya • Bədii əsərin dili. Bədii təsvir və ifadə vasitələri
--

Qeyd:

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin “Azərbaycan dilinin orfoepiya normaları”nın təsdiq edilməsi haqqında 18 iyun 2021-ci il tarixli 175 Nöli qərarında *ae, ea, eə, əa, eo, üa, üə, au, ua, ue, uə* yanaşı saitlərinin işləndiyi sözlərin və tərkibində *ov, öv* hərf birləşmələri olan sözlərin tələffüzü ilə bağlı yeni qaydalar mövcud dərslikdə öz əksini tapmadığından bu yeni qaydaların Sertifikatlaşdırılma imtahanlarında hələlik tapşırıq predmeti olması nəzərdə tutulmayıb.
- Sertifikatlaşdırılma imtahanlarında iştirak etmək istəyən müəllimlərə əsərlərin (əsasən X-XI siniflərdə keçilən) tam versiyasını oxumaq tövsiyə edilir.

Məzmun sahələri və sual sayı

Oxu	3
Dil qaydaları	22
Ədədlər və əməllər	8
Cəbr və funksiyalar	6
Həndəsə	5
Ölçmə	4
Statistika və ehtimal	2

№	Azərbaycan dili	Mövzular
1.	Fonetika	<ul style="list-style-type: none"> • Saitlər • Samitlər • Heca • Vurğu • Ahəng qanunu • Orfoepiya və orfoqrafiya normaları • Sözün səs tərkibinə görə təhlili
2.	Leksika	<ul style="list-style-type: none"> • Sözün leksik və qrammatik mənası • Sözün həqiqi və məcazi mənası • Frazeoloji birləşmələr • Təkmənalı və çoxmənalı sözlər • Omonimlər • Sinonimlər • Antonimlər • Terminlər
3.	Sözün tərkibi və söz yaradıcılığı	<ul style="list-style-type: none"> • Sözün tərkibi • Leksik və qrammatik şəkilçilər • Sözün quruluşca növləri • Eyniköklü sözlər • Sözün başlanğıc forması
4.	Morfologiya	<ul style="list-style-type: none"> • İsim və onun morfoloji xüsusiyyətləri • Sifət və onun morfoloji xüsusiyyətləri • Say və onun morfoloji xüsusiyyətləri • Əvəzlik və onun morfoloji xüsusiyyətləri • Feil və onun morfoloji xüsusiyyətləri • Zərf və onun morfoloji xüsusiyyətləri • Əsas və köməkçi nitq hissələrinin fərqi • Qoşma • Bağlayıcı • Ədat • Nida • Əsas və köməkçi nitq hissələrinin orfoqrafiyası, durğu işarələrinin işlənmə qaydaları

5.	Sintaksis	<ul style="list-style-type: none"> Söz birləşmələri Mürəkkəb adlar Cümlənin məqsəd və intonasiyaya görə növləri Cümlənin baş və ikinci dərəcəli üzvləri Sadə və mürəkkəb cümlənin fərqi
6.	Mətn üzrə iş	<ul style="list-style-type: none"> Mətnə tanış olmayan sözlərin mənasının müəyyən edilməsi Mətnin məzmunu və strukturu Mətnin məzmununa uyğun ardıcılığı və hadisələrin səbəb-nəticə əlaqələri Mətnin mövzusu və ideyası

Nö	Riyaziyyat	Mövzular
1.	Ədədlər və əməllər	<ul style="list-style-type: none"> Ədəd anlayışı, ədədin strukturu, ədədlər arasında münasibətlər Mərtəbə, sinif anlayışı Çoxrəqəmli ədədlərin yazılışı, rəqəmin mərtəbə qiymətinin müəyyən edilməsi, ədədin mərtəbə toplananlarının cəmi şəklində göstərilməsi Məxrəcləri eyni olan kəsrlərin müqayisəsi Hesab əməlləri Hesab əməllərinin xassələri Qalıqlı bölmə Təxmin etmə və hesablamalar Ədədin hissəsinin, hissəsinə görə ədədin tapılması Ədəd məsələləri Yaş məsələləri Sürət məsələləri Kəsr məsələləri İş məsələləri
2.	Cəbr və funksiyalar	<ul style="list-style-type: none"> Əməllər sırasına görə riyazi ifadələrin hesablanması Ədədi ifadələrin müqayisəsinin aparılması Dəyişənin verilmiş qiymətində ifadənin qiymətinin tapılması Tənlik
3.	Həndəsə	<ul style="list-style-type: none"> Həndəsi fiqurların təsnifatı Bucaq Çoxbucaqlının perimetri və sahəsi
4.	Ölçmə	<ul style="list-style-type: none"> Uzunluq Kütlə Tutum Vaxt Pul
5.	Statistika və ehtimal	<ul style="list-style-type: none"> Ədədi orta Ən çox rast gəlinən nəticə, ən böyük fərq, orta statistik nəticənin müəyyən edilməsi Hadisənin baş vermə ehtimalı

Область содержания и количество вопросов

Чтение	3
Языковые правила	22
Числа и действия	8
Алгебра и функции	6
Геометрия	5
Измерения	4
Статистика и вероятность	2

№	Русский язык	Темы
1.	Фонетика	<ul style="list-style-type: none"> • Гласные • Согласные • Слог • Ударение • Орфоэпические и орфографические нормы
2.	Лексика	<ul style="list-style-type: none"> • Лексическое и грамматическое значение слова • Прямое и переносное значение слова • Фразеологические обороты • Синонимы • Антонимы
3.	Состав слова и словообразование	<ul style="list-style-type: none"> • Состав слова • Однокоренные слова
4.	Морфология	<ul style="list-style-type: none"> • Имя существительное и его морфологические особенности • Имя прилагательное и его морфологические особенности • Глагол и его морфологические особенности • Местоимение и его морфологические особенности • Числительное (понятие) • Наречие (понятие) • Служебные части речи (понятие)
5.	Синтаксис	<ul style="list-style-type: none"> • Словосочетание • Виды предложений по цели высказывания и интонации • Главные и второстепенные члены предложения • Предложения с однородными членами
6.	Работа над текстом	<ul style="list-style-type: none"> • Определяет значение незнакомых слов в тексте • Содержание и структура текста: • Определяет последовательность событий в тексте в соответствии с его содержанием • Тема и главная мысль текста

№	Математика	Темы
1.	Числа и действия	<ul style="list-style-type: none"> • Понятие чисел, структура чисел, отношения между числами • Разряды и классы чисел • Написание многозначных чисел, определение значения цифры числа на основе понятий разрядов и классов, отображение числа как суммы разрядных слагаемых • Сравнение дробей с одинаковым знаменателем • Выполнение вычислений • Свойства арифметических действий • Деление с остатком • Округление и вычисление приблизительных результатов • Нахождение части числа, числа по данной части • Задачи • Задачи на возраст • Задачи на движение • Задачи на нахождение части числа, числа по данной части • Задачи на производительность
2.	Алгебра и функции	<ul style="list-style-type: none"> • Вычисление значения математических выражений, применяя порядок действий • Сравнение числовых выражений • Выражения с переменными • Уравнение
3.	Геометрия	<ul style="list-style-type: none"> • Классификация геометрических фигур • Углы • Периметр и площадь многоугольника
4.	Величины	<ul style="list-style-type: none"> • Длина • Масса • Ёмкость • Время • Деньги
5.	Статистика и вероятность	<ul style="list-style-type: none"> • Среднее арифметическое чисел • Вероятность события

Məzmun sahələri və sual sayı

Hüquqi savadlılıq	1
Fənn kurikulumunun tətbiqi	5
Pedaqoji və psixoloji nəzəriyyələr	4

Nö	Mövzular	Bölmələr
1.	Hüquqi savadlılıq	<ul style="list-style-type: none"> Təhsil qanunu, 12,13-cü maddələr Ümumitəhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu, 9,11,13,21,22,23,24,27,28-ci maddələr Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin dövlət standartları Təhsil proqramı və aidiyyəti olan sənədlərdə əsas terminlərin təsviri (ümumi təlim nəticələri, məzmun xətləri, məzmun standartları, inteqrasiya və s.) “Müəllimlərin etik davranış Qaydaları”
2.	Fənn kurikulumlarının tətbiqi	<ul style="list-style-type: none"> Bilik və onun növləri. Tapşırıqların hazırlanmasında bilik növlərinin tətbiqi Fəaliyyət və onun növləri haqqında ümumi məlumat B. Blum, “İdraki sahənin taksonomiyası” və təlimdə tətbiqi Psixomotor sahə və affektiv (emosional) sahənin taksonomiyaları və təlimdə tətbiqi Təfəkkürün növləri (məntiqi, tənqidi, yaradıcı, abstrakt, analitik, konvergent, divergent və s.) Problem həllətmə İllik və gündəlik planlaşdırma Altstandartlardan təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi Təlim modelləri (layihə əsaslı öyrənmə (PBL), oyun əsaslı öyrənmə, problemin həlli yolu ilə öyrənmə və s.) Təlimdə diferensial yanaşma və tətbiqi İnteraktiv dərslin xüsusiyyətləri. Problemin qoyulması – cəlb olunma (motivasiya), refleksiya Təlim strategiyaları. Texnika və üsullar. (BİBÖ, Klaster, Anlayışın çıxarılması, Beyin həmləsi, Ziqzaq, 3-2-1, Karusel, Sinektika, Debat, İnsert, Simulyasiya və rollu oyunlar, Frayer modeli, Venn diaqramı, Auksion, Qərarlar ağacı, Qar topası, Sinkveyn, Proqnozlaşdırma, Müzakirə üsulları (Müzakirə xəritəsi, Akvarium, Sokrat dialoqu), Əşyaların qeyri-adi istifadəsi, Cisim və hadisələrə müxtəlif rəqəbiyyətə nəzərdən baxılması, İnsident üzərində iş, Nə olardı əgər? Mən kiməm?, 4N1KH, Qızıl dairə, Blum kubu, Debatın növləri, Sınıf küncü, Düşün-paylaş-bölüş) İnteraktiv təlimdə iş formaları, öyrənmə tərzləri. Müəllimin fasilitasiya bacarığı. Təlim prosesində səmərəli öyrənmə mühitinin qurulmasının tələbləri və üstünlükləri. Təhlükəsiz öyrənmə mühiti. Şagirdlərin dərslə cəlbətmə üsulları. Onlayn tədris (Sinxron və asinxron yanaşma) Qiymətləndirmə haqqında ümumi məlumat. Qiymətləndirmənin prinsipləri. Qiymətləndirmənin növləri (məktəbdaxili, milli, beynəlxalq) Məktəbdaxili qiymətləndirmənin növləri (diaqnostik, formativ, summativ (kiçik, böyük)) Formativ qiymətləndirmənin təşkili (meyar, rubriklər, əks-əlaqə)

3.	Pedaqoji və psixoloji kompetensiyalar	<ul style="list-style-type: none"> • İntellektin növləri haqqında ümumi məlumat (riyazi-məntiqi, emosional, çoxnövlü, rasional) • H.Qardner “Çoxnövlü zəka” nəzəriyyəsi • J.Piaje “Zehni inkişafın mərhələləri” nəzəriyyəsi • L.Vıqotski “Sosial inkişaf” nəzəriyyəsi “Yaxın inkişaf zonası”. • K. Dvek “Düşüncə tərzı” nəzəriyyəsi • L. Kolberq “Mənəvi inkişaf” nəzəriyyəsi • R.Qanye “Öyrənmənin şərtləri nəzəriyyəsi” • D. Qoulman “Emosional zəka” nəzəriyyəsi • Şəxsiyyətin formalaşdırılması və inkişafı. Şəxsiyyətin formalaşdırılması və inkişafında məktəbin və müəllimlərin rolu. • Sınıfın idarəedilməsi mexanizmləri (gözlənti, prosedur, qaydalar, müəllim-şagird arasında emosioanal-psixoloji münasibətlər, sınıfın səmərəli idarəedilməsində strategiyalar) (buzqıranlar) • Effektiv müəllim-şagird, müəllim-valideyn münasibətləri (qısnama (bulinq), mobbing) • Biheyvierizm- F.Skinner “Operant şərtlənmə” nəzəriyyəsi
----	---------------------------------------	--